

När kan organdonation vara möjlig

Uppmärksamma möjlig organdonator

En av intensivvårdens uppgifter – att möjliggöra donation

Enligt SOSFS 2012:14 ska sjukvården verka för att möjliga donatorer identifieras.

4 kap. Vårdgivarens verksamhetsansvar,

”6 § Den vårdgivare som ansvarar för donationsverksamhet ska främja donation av organ från avlidna och verka för att möjliga donatorer kan identifieras.”

Möjlig donator

DBD (donation after brain death, ”donation då döden inträffar efter primär hjärnskada”) – patient med svår nytillkommen hjärnskada, som vårdas i respirator vid ankomst till eller under vårdtiden på intensivvårdsavdelning och där punkt 1–2 nedan är uppfyllda:

1. RLS >6 eller GCS <5
2. Nytillkommet bortfall av minst en kranialnervsreflex

Att en möjlig donator har identifierats leder i sig inte till någon förändring av intensivvården, men i händelse av att läkare har tagit *ställning att inte inleda eller fortsätta livsuppehållande behandling*, s.k. brytpunktsbeslut avslutas inte behandlingen utan att det först har utvärderats om patienten vill donera och är en lämplig donator.

Vid **DCD**-process (Donation after Circulatory Death, ”donation då döden inträffar efter cirkulationsstillestånd”), följ Nationell donationspärm DCD

Brytpunktsbeslut

Ibland kan behandlingen komma till en punkt där hälso- och sjukvården konstaterar att patientens liv inte kommer att kunna räddas och att fortsatta vårdinsatser inte längre gagnar patienten. Ett ställningstagande görs då att inte inleda eller fortsätta livsuppehållande behandling. Detta **brytpunktsbeslut** ska göras av en legitimerad läkare i samråd med en annan legitimerad läkare och dokumenteras i patientens journal.

Efter brytpunktsbeslutet övergår intensivvården till **organbevarande behandling**, vilken får fortgå i 72 timmar, se kap. 4.

När brytpunktsbeslut är journalfört ska **transplantationskoordinator** kontaktas för att påbörja utredning av donationsvilja och en första medicinsk bedömning.

Medicinsk bedömning möjlig organdonator

Kontakta alltid jourhavande transplantationskoordinator gällande förfrågan om det är medicinskt möjligt med organdonation, vid varje enskilt fall.

Det är transplantationskirurgerna som beslutar vilka organ som kan vara medicinskt lämpliga att tillvarata för transplantation.

Risikfaktorer och tidigare sjukdomar behöver inte förhindra organdonation. Det finns ingen absolut åldersgräns. Vad som är möjligt avgörs genom en bedömning av risk och nytta för mottagarna och värderas vid varje tillfälle.

Om det föreligger en positiv inställning till donation ska en mer omfattande medicinsk utredning inklusive donatorskaraktärisering göras av intensivvården, se kap 7.

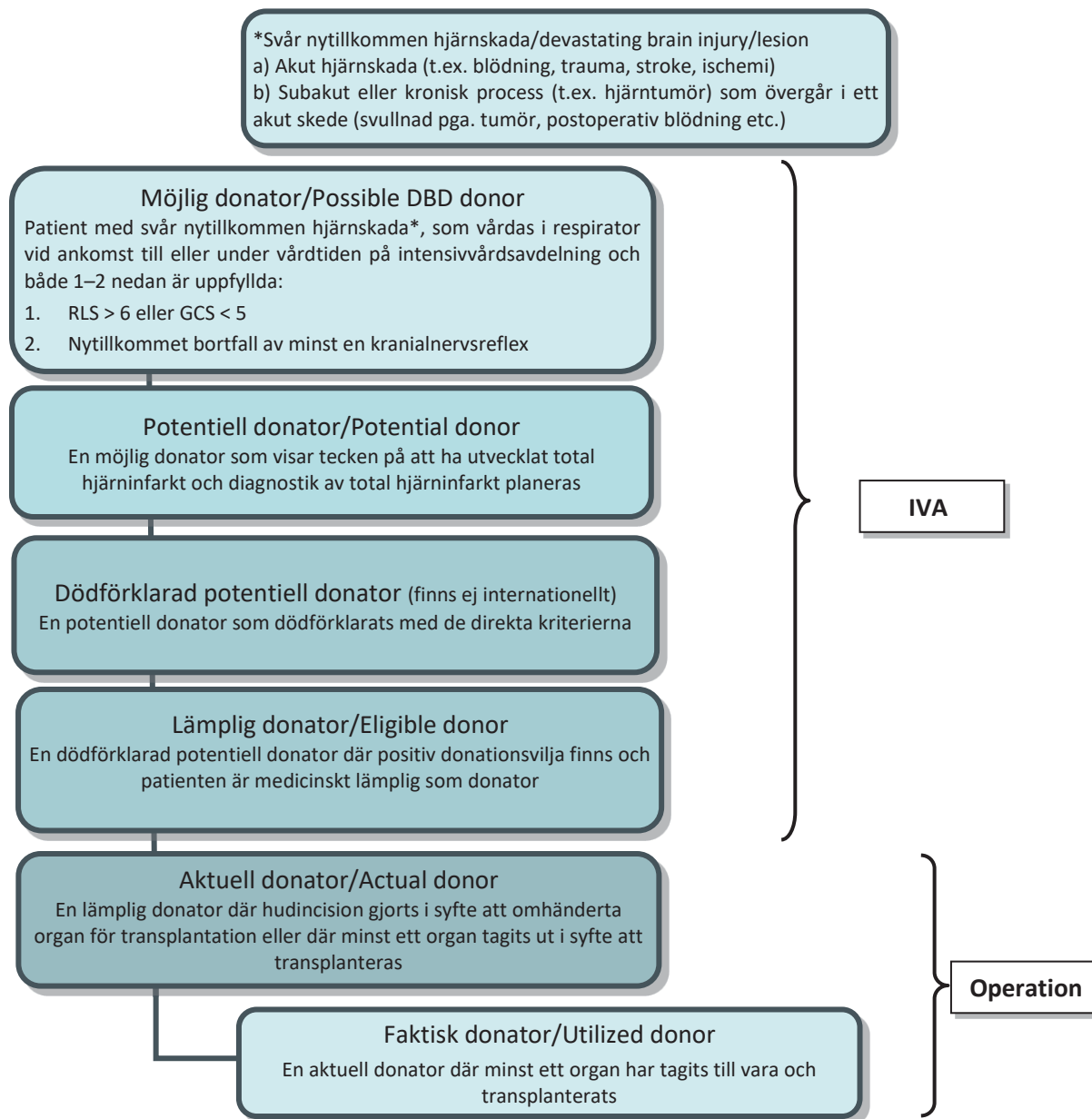
Lag 1995:831 4f§

...” Utredningen av de medicinska förutsättningarna för donation av organ och annat biologiskt material får utföras under förutsättning att den inte medför mer än ringa smärta eller ringa skada för den möjliga donatorn. Utredningen får inte heller hindra insatser för den möjliga donatorns egen skull.”

Beslutet om medicinsk acceptans kan komma att ändras under donationsprocessen om ändringar i organfunktion sker eller om nya anamnestiska uppgifter framkommer som påverkar beslutet. Definitivt beslut om vilka organ som blir möjliga att tillvarata beslutas vid donationsoperationen då transplantationskirurgerna inspekterar organen.

Om det inte är aktuellt med organdonation avslutas organbevarande behandling skyndsamt. Dokumentera i patientjournalen varför organdonation inte är aktuellt.

Omarbetad version** av internationell definition "Critical Pathway for Organ Donation"* för att definiera de olika stegen i donationsprocessen.

*Källa: Domínguez-Gil B et al.: The critical pathway for deceased donation: reportable uniformity in the approach to deceased donation. *Transpl Int* 2011; 24: 373-378.

Murphy PG and Smith M: Towards a framework for organ donation in the UK. *BJA* 2012; 108 (S1): i56-i67.

**Källa: Nationell donationsdokumentation, Kvalitetsindikatorer Organdonation – avlidna
 Fastställt av Nationella rådet för organ, vävnader, celler och blod, Vävnadsrådet.